

Past Simple Tense

Simple Past Tense (Prosto prošlo vreme) pravilnih glagola se gradi od **osnovnog oblika glagola** (infinitiv bez “to”) i nastavka **–ed**.

Ako se infinitiv glagola završava na **–e**, nastavak glasi **–d**:

- **He closed.** (close – zatvoriti)

Ako se glagol završava na **–y** i ukoliko je ispred njega suglasnik, **–y** prelazi u **–i**:

- **He cried.** (cry – plakati)

Ako je ispred **–y** samoglasnik, nema promene:

- **She played.** (play – igrati)
- **He stayed.** (stay – ostati)

Ukoliko se infinitiv završava na jedan suglasnik ispred koga je kratak, naglašen samoglasnik, taj krajnji suglasnik se udvostručava pred nastavkom za Simple Past Tense:

- plan – **planned** (planirati)
- stop – **stopped** (zaustaviti)

Prosto prošlo vreme se koristi za **radnju koja je završena u prošlosti**.

Past Continuous Tense

Past Continuous Tense (Prošlo trajno vreme) se gradi od glagola “**to be**” u Past Simple Tense-u (Prostom prošlom vremenu), tj. **was/were** i **Present Participle**-a (sadašnjeg participa) glavnog glagola.

Past Continuous Tense (Prošlo trajno vreme) se koristi za:

Radnju koja je u prošlosti duže vreme trajala:

- **She was reading a book all day yesterday.** (Ona je ceo dan juče čitala knjigu.)

Dve radnje koje su se u prošlom vremenu paralelno dešavale:

- **While I was watching TV, my sister was doing her homework.** (Dok sam ja gledao TV, moja sestra je radila svoj domaći.)

Prošlu radnju koja je duže trajala a prekinuta je nekom drugom prošlom radnjom. Ta druga radnja se obično izražava prostim prošlim vremenom (Past simple tense):

- **I was watching TV when the telephone rang.** (Ja sam gledao TV kada je telefon zazvonio.)
- **When we arrived they were playing cards.** (Kada smo stigli oni su igrali karte.)

Napomena: Glagoli koji se ne koriste u Present Continuous Tense-u, ne koriste se ni u Past Continuous Tense-u. Umesto njih se obično koristi glagol u Past Simple Tense-u.

Past Perfect Simple

Past Perfect Tense (Davno prošlo vreme) se gradi od pomoćnog glagola “**to have**” u Past Simple Tense-u (prošlom prostom vremenu), tj. **had** i **Past Participle**-a (prošlog participa) glavnog glagola.

The Past Perfect Tense (Davno prošlo vreme) se upotrebljava za:

Radnju koja se završila pre neke druge prošle radnje:

- **She suddenly found that she had lost her camera.** (Odjednom je shvatila da je izgubila foto aparat.)

The Past Perfect Tense se upotrebljava u zavisnim rečenicama uz **after**. Takođe se mogu pojaviti i prilozi **when** i **because**:

- After we **had reached** the top, we **began** to feel tired. (Pošto smo se popeli na vrh počeli smo da osećamo umor.)
- His friends **tried** to help him after **he had** lost all his money. (Prijatelji su pokušali da mu pomognu nakon što je izgubio sav svoj novac.)
- When he **had finished** his homework, he **went** to play. (Kada je završio domaći, izašao je da se igra.)
- Because **he'd spent** so much, he **had** very little money. (Pošto je bio potrošio toliko, imao je vrlo malo novca.)

Past Perfect Continuous Tense

Past Perfect Continuous Tense (davno prošlo trajno vreme) se gradi od glagola **“to be”** u **Past Perfect Tense-u** i **Present Participle-a** (sadašnjeg participa) **glavnog glagola**.

The Past Perfect Continuous Tense se upotrebljava za radnju **koja je trajala do nekog trenutka u prošlosti**. Tako se ne naglašava da je radnja završena nego se potencira njeno trajanje. Često se uz ovo vreme koriste **for** i **since**:

- **When we came Sally had been waiting for half an hour.** (Kad smo mi stigli, Seli je čekala već pola sata.)
- **When I called on him he had been reading for a while.** (Kada sam ga posetio, on je čitao već neko vreme.)

Present Simple Tense

Simple Present Tense (Prosto sadašnje vreme) se gradi od **osnovnog oblika glagola** (infinitiv bez **“to”**). Na primer, infinitiv sa **“to”** glagola raditi glasi **to work** a infinitiv bez **“to”** glasi **work**. Za sva lica osim za treće lice jednine **potvrdni oblik** prostog sadašnjeg vremena glasi **work**. Za treće lice se dodaje **–s**. Nastavak **–s** u trećem licu jednine može imati različite oblike. Ukoliko se glagol završava na vokal **o** nastavak će glasiti **–es**, kao u primeru glagola **go** koji u 3. l. jed. glasi **goes** ili glagol **do** koji u 3. l. jed. glasi **does**.

Ukoliko se glagol završava na **–ch, –sh, –x, –ss**, nastavak takođe glasi **–es**:

- He **teaches**. (teach – predavati)
- She **washes**. (wash – prati)
- He **kisses**. (kiss – ljubiti)
- She **fixes**. (fix – popravljati)

Ako se glagol završava na **–y** i ukoliko je ispred njega suglasnik **–y** prelazi u **–ie**:

- He **cries**. (cry – plakati)
- It **flies**. (fly – leteti)

Ako je ispred **–y** samoglasnik, nema promene:

- She **plays**. (play – igrati)
- He **stays**. (stay – ostati)

Izuzetak je glagol **have** (imati) koji u trećem licu glasi **has**.

Prosto sadašnje vreme se koristi za:

Radnje koje se ponavljaju (navike, običaji, rutine):

- **I get up at 6 o'clock.** (Ja ustajem u 6 sati.)

- **She wears a uniform at work.** (Ona nosi uniformu na poslu.)
- **The English drink tea at 5 o'clock in the afternoon.** (Englezi piju čaj u 5 sati popodne.)

U ovom smislu se mogu koristiti i prilozi i fraze za učestalost (reči koje označavaju koliko često se dešava radnja).

To su: **always** (uvek), **usually** (obično), **often** (često), **sometimes** (ponekad), **never** (nikad), **every day** (svakog dana), **every month** (svakog meseca), **every year** (svake godine) i sl. Zatim, **once a year** (jedanput godišnje), **twice a day** (dvaput dnevno), **three times a week** (triput nedeljno) i sl.

Prilozi **always, usually, often, sometimes, never** dolaze pre glavnog glagola u potvrdnom obliku. Fraze **every day, every month, twice a year...** najčešće dolaze na kraju rečenice:

- I **always** go to school at 8 o'clock in the morning. (Ja uvek idem u školu u 8 sati ujutru.)
- She **usually** drinks tea in the evening. (Ona obično pije čaj uveče.)
- We **never** eat in the living room. (Mi nikad ne jedemo u dnevnoj sobi.)

Opšte istine (nešto što je uvek tačno):

- **People change money in banks.** (Ljudi menjaju novac u bankama.)
- **A day has 24 hours.** (Dan ima 24 časa.)
- **The Earth goes around the Sun.** (Zemlja se okreće oko Sunca.)
- **The Sava flows into the Danube.** (Sava se uliva u Dunav.)

Karakteristike subjekta:

- **He speaks English very well.** (On dobro govori engleski.)
- **My sister plays the piano.** (Moja sestra svira klavir)

Present Continuous Tense

Present Continuous Tense (Sadašnje trajno vreme) se gradi od glagola **to be** u Present Simple Tense-u (Prostom sadašnjem vremenu), tj. **am/is/are** + **Present Participle** (sadašnji particip) glavnog glagola.

Sadašnji particip se gradi kada se na infinitiv doda nastavak **-ing**:

- go – **going**
- sleep – **sleeping**
- work – **working**

Ako se glagol završava na jedan suglasnik ispred kojeg stoji kratak, naglašen samoglasnik, krajnji se suglasnik ispred **-ing** udvostručava:

- hit (udariti) – particip: **hitting**
- stop (prestat) – particip: **stopping**
- permit (dopustiti) – particip: **permitting**
- begin (početi) – particip: **beginning**

Krajnje **-I** se uvek udvostručava:

- travel (putovati) – particip: **travelling**

Ukoliko se glagol završava na **-e**, to **-e** se gubi i dodaje se nastavak **-ing**:

- come – **coming**
- make – **making**
- take – **taking**

Ukoliko se glagoli završavaju na **-ie**, nastavak **-ie** prelazi u **y** i dodaje se nastavak **-ing**:

- die – **dying**
- lie – **lying**

Present Continuous Tense (Sadašnje trajno vreme) se koristi za:

Radnju koja se dešava u trenutku govora, te se stoga uz njega često nalaze vremenske odrednice **now** (sada) i **at the moment** (u ovom trenutku):

- **She is reading a book at the moment.** (Ona trenutno čita knjigu.)
- **Look! She is dancing.** (Pogledaj! Ona pleše.)

Planove vezane za budućnost:

- **I am visiting my sister next weekend.** (Sledećeg vikenda ću posetiti svoju sestru.)
- **She is travelling to Italy next month.** (Ona će putovati u Italiju sledećeg meseca.)

Present Perfect Continuous Tense

Present Perfect Continuous Tense (Sadašnje svršeno trajno vreme) se gradi od glagola “**to be**” u Present Perfect Tense-u (Sadašnjem svršenom vremenu), tj. **have/has been** i **Present Participle**-a (sadašnjeg participa) glavnog glagola.

Present Perfect Continuous Tense se koristi za:

Radnju koja je započeta u prošlosti, još uvek traje i može se nastaviti u budućnosti:

- **She has been learning English for three years.** (Ona uči engleski već tri godine.)

U ovom kontekstu koristimo priloge **for** i **since**.

For označava ukupan vremenski period trajanja radnje:

- **I have been swimming for an hour.** (Plivam već sat vremena.)

Since označava početak dešavanja radnje:

- **I have been living here since 1998.** (Živim ovde od 1998.)

Radnju koja se do skoro dešavala i ostavila jasne posledice u sadašnjosti:

- **It has been raining. The ground is still wet.** (Padala je kiša. Zemlja je još mokra.)

Present Perfect Tense

Present Perfect Tense (Sadašnje svršeno vreme) se gradi od glagola “**to have**” u Present Simple Tense-u (Prostom sadašnjem vremenu), tj. **have/has** i **Past Participle**-a (prošlog participa) glavnog glagola.

Present Perfect Tense (Sadašnje svršeno vreme) se koristi za:

Radnju koja je upravo završena, te se stoga uz njega često nalazi vremenska odrednica **just** (upravo).

Ovaj prilog se nalazi između glagola **to have** i **participa prošlog**:

- **She has just gone out.** (Ona je upravo izašla.)

Radnju koja se desila u prošlosti u neko neodređeno vreme:

- **I have travelled to America.** (Putovao sam u Ameriku.)

Prošlu radnju koja ima vidljive rezultate (posledice) u sadašnjosti:

- **The lift has broken down. We have to use the stairs.** (Lift se pokvario. Moramo da idemo stepenicama.)
- **I have washed the car. It looks lovely.** (Oprao sam kola. Izgledaju odlično.)

Za radnju koja kazuje neko životno iskustvo subjekta. U ovom značenju često se javljaju i prilozi **ever** (ikada) i **never** (nikad), koji se nalaze između glagola **to have** i **participa prošlog**:

- **He has never eaten Chinese food.** (On nikada nije jeo kinesku hranu.)
- **Have you ever been to France?** (Da li si ikada bio u Francuskoj?)

Za radnju koja se dogodila ranije nego što je očekivano. U tom smislu se upotrebljava prilog **already** (već) koji se nalazi između glagola **to have** i **participa prošlog**:

- **Jane: Tom, don't forget to post the letter.** (Džejn: Tome, nemoj da zaboraviš da pošalješ pismo.)
- **Tom: I've already posted it.** (Tom: Ja sam ga već poslao.)

Za očekivanu radnju. U tom smislu koristimo reč **yet**, koja se nekada ni ne prevodi, ali ima značenje **do sad, do ovog trenutka, još uvek**. Ona se nalazi na kraju rečenice, i koristi se samo u odričnim i upitnim rečenicama:

- **Has it stopped raining yet?** (Da li je kiša prestala da pada?)
- **I haven't done my homework yet.** (Još uvek nisam uradio svoj domaći zadatak.)

Future Simple Tense

Future Simple Tense (Prosto buduće vreme) se gradi od modalnog glagola **“will”** i **osnovnog oblika glagola** (infinitiv bez **“to”**).

Future Simple Tense koristi se:

Da bismo govorili o radnjama koje predviđamo da će se desiti u budućnosti (future predictions):

- **She will travel to Jamaica next year.** (Ona će putovati na Jamajku sledeće godine.)
- **Will it rain tomorrow?** (Hoće li padati kiša sutra?)

Za odluke donete u trenutku govora:

- **A: We ran out of sugar.** (Nestalo nam je šećera.)
- **B: I will go and buy some.** (Otići ću i kupiću ga.)

Future Perfect Tense

Englesko glagolsko vrijeme future perfect tense tvorimo ovim redoslijedom:

Subjekt + will + have + glavni glagol u past participlu.

1. Future perfect tense je englesko glagolsko vrijeme koje koristimo da bismo izrazili buduću radnju koja će se dogoditi prije neke druge buduće radnje.

When you arrive, the train will have left.

2. Ovo glagolsko vrijeme također koristimo u engleskom jeziku kada želimo izraziti radnju koja će se dogoditi i završiti do određenog vremena u budućnosti.

You will have left by next week.

Modal Verbs

Bitna pravila – Modalni glagoli

1. Ne menjaju se po licima, ne dodaju nastavak za prezent ‘s’
2. Pitanja prave sami menjanjem mesta u rečenici, dakle ponašaju se kao pomoćnici
3. Koriste rečcu „not” za negiranje
4. Ne koriste TO, već ih prati glagol u infinitivu tj. osnovnom obliku

Can – moći, umjeti, znati
I **can** speak English.
Umem da govorim engleski.

Could – mogao bih, mogla bih, mogla sam, mogao sam, zamena za CAN
He **could** be in the bathroom.
Mogao bi biti u kupatilu.

May – smem li, mogu li, možda
May I take this one?
Mogu li da uzmem ovu?

Might – možda
It **might** rain this evening.”
***Možda** će padati kiša večeras.*

Must – morati, ne smjeti; Have to – morati, ne morati
We **must** carry our identity card with us.
Moramo nositi ličnu kartu sa sobom.
Must – morati (zbog sebe)
Have to – morati (zbog obaveze prema nekom)

Will – ću, ćeš, će, ćemo, ćete
I **will** book a hotel for us.
Rezervisaću hotel za nas.

Would – bih, bi, bismo, biste
Would you mind if I opened the window?
Da li bi vam smetalo da otvorim prozor?

Shall – hoćemo li, da li hoćete da ja...
Shall I call a cab?
Hoćete li da ja pozovem taksi?

Should – treba da, trebalo bi da
You **should** come and visit us during summer.
Trebalo bi da dođeš kod nas u posetu tokom leta.

Quantifiers – izrazi za količinu

1. MUCH / MANY

Oba znače *mnogo*, ili uz How (**How much, How many**) *koliko*. *Much* stoji uz nebrojive imenice, a *many* uz brojive.

*How **much** time have you got?*

*I haven't seen **many** people in front of the bank.*

2. SOME / ANY

Oba označavaju neodređenu količinu i mogu se prevesti kao *nešto, malo*, a nekada se ne moraju ni prevoditi. Razlikuju se po tome što se *some* upotrebljava u potvrdnim rečenicama, a *any* u odričnim i upitnim.

*We've got **some** cookies.*

*Have you got **any** friends in England?*

*I haven't seen **any** CDs in the box.*

Some se može ponekad koristiti u upitnim rečenicama i to u slučaju kada se očekuje potvrđan odgovor ili kada se nešto traži, a takođe se očekuje potvrđan odgovor.

*Did he give you **some** tea?*

*Could I have **some** coffee, please?*

Složenice sa some- i any-

Složenice sa *some-* i *any-* (*someone, anyone, somewhere, anywhere, something, anything, somebody, anybody*) koriste se na isti način kao i *some* i *any*.

*He saw **something** in the garden.*

*Is there **anything** to eat?*

*She didn't go **anywhere** last night.*

3. A LITTLE / A FEW

Oba označavaju neodređenu količinu i mogu se prevesti kao *nešto, malo, nekoliko*. *A little* se koristi uz nebrojive imenice, dok se *a few* upotrebljava uz brojive imenice.

*She's got **a little** free time.*

*There are **a few** people waiting in front of the building.*

4. A LOT OF / LOTS OF

Oba imaju isto značenje, prevode se *mnogo*, i oba se koriste i uz brojive i uz nebrojive imenice.

***A lot of** people came to the exhibition.*

***Lots of** people came to the exhibition.*

Conditional

THE FIRST CONDITIONAL (prvi kondicional)

Prvi kondicional se još naziva i realni. Sam naziv kaže da postoji velika mogućnost za ostvarenje radnje koja se uslovljava. Kao i u svakoj složenoj rečenici, razlikujemo **kondicionalnu** (uslovnu) rečenicu i **glavnu** rečenicu.

Uslov se u prvom kondicionalu izražava u **Present Simple Tense**-u, dok se u glavnoj rečenici javlja **Future Simple (will + infinitiv bez to)**.

- **If you finish your homework on time, you will get a good mark.** (Ako završiš domaći zadatak na vreme, dobićeš dobru ocenu.)
- **If she spends all the money, she will not go shopping.** (Ako potroši sav novac, ona neće ići u kupovinu).

Kao **varijacije** prvog kondicionala javljaju se sledeće izmene:

Umesto oblika **will+infinitiv** mogu se javiti ostali **modalni glagoli** sa **infinitivom**.

- **If you want to lose weight, you should/must eat less bread.** (Ako želiš da oslabiš, trebalo bi / moraš da jedeš manje hleba.)
- **If everything is in order, you may/can leave at once.** (Ako je sve u redu, možeš odmah otići.)

U glavnoj rečenici se može desiti da se takođe javi **Present Simple Tense**. To se dešava kada govorimo o naučnim činjenicama ili drugim izvesnim radnjama.

- **If you heat ice it turns to water.** (Ako zagrevaš led pretvoriće se u vodu.)
- **If there is an economy crisis prices go up.** (Ako nastane ekonomska kriza cene rastu.)

Umesto **Present Simple Tense** -a možemo upotrebiti **Present Continuous Tense** za sadašnju radnju ili neki plan u budućnosti.

- If you are looking for Marko (present action) you should better look in the cafe. (Ako tražiš Marka, bolje ga potraži u kafiću.)
- If you are staying for another night (future arrangement) I'll ask the manager to give you a better room. (Ako ćete ostati još jednu noć, pitaću upravnika da Vam da bolju sobu.)

THE SECOND CONDITIONAL (drugi kondicional)

Drugi kondicional nosi sa sobom manju verovatnoću da će se radnja ostvariti iako to nije potpuno nemoguće.

Uslov se izražava **Past Simple Tense**-om, dok se u glavnoj rečenici nalazi modalni glagol **would** + **infinitiv bez to**.

- If I had a map, I would lend it to you. (Kad bih imala mapu, posudila bih ti je.)
- If someone stole my car, I would call the police. (Kad bi mi neko ukrao auto, pozvala bih policiju.)

Prošli oblik glagola **TO BE** se često u drugom kondicionalu javlja samo kao **WERE** za sva lica.

- If I were you, I wouldn't do that. (Da sam ja na tvom mestu, ne bih to uradila.)

Varijacije se takođe mogu javiti u obliku **modalnih glagola** koji zamenjuju **would** + **infinitiv** u glavnoj rečenici.

- If I knew his number, I could ring him up. (Kad bih znala njegov broj, mogla bih da ga pozovem.)
- If you tried again, you might succeed. (Kad bi ponovo pokušao, možda bi uspeo.)

Umesto **Past Simple Tense** -a možemo upotrebiti **Past Continuous Tense**.

- If we were going by boat I'd feel much safer. (Da idemo čamcem, osećala bih se mnogo bezbednije.)
- If my car was working I could drive you to the station. (Da mi auto radi, mogla bih da te odvezem do stanice.)

Passive

Pasiv se gradi od glagola *to be* (u vremenu u kom je glavni glagol u aktivnoj rečenici) i participa prošlog (*past participle*) glavnog glagola. Subjekt aktivne rečenice postaje agens (vršilac radnje) u pasivnoj, i često se izostavlja. Ukoliko se ne izostavlja, uvodi se predlogom *by*, i najčešće se nalazi na kraju pasivne rečenice.

aktiv: *My grandfather planted this tree.*

pasiv: *This tree was planted by my grandfather.*

	aktive	pasive
Present Simple	<i>He delivers the letters.</i>	<i>The letters are delivered.</i>
Present Continuous	<i>He is delivering the letters.</i>	<i>The letters are being delivered.</i>
Present Perfect	<i>He has delivered the letters.</i>	<i>The letters have been delivered.</i>
Past Simple	<i>He delivered the letters.</i>	<i>The letters were delivered.</i>
Past Continuous	<i>He was delivering the letters.</i>	<i>The letters were being delivered.</i>
Past Perfect	<i>He had delivered the letters.</i>	<i>The letters had been delivered.</i>
Future Simple	<i>He will deliver the letters.</i>	<i>The letters will be delivered.</i>

BE GOING TO	<i>He is going to deliver the letters.</i>	<i>The letters are going to be delivered.</i>
Modals	<i>He can deliver the letters.</i>	<i>The letters can be delivered.</i>
Infinitive	<i>He has to deliver the letters.</i>	<i>The letters have to be delivered.</i>

Vršilac radnje se izostavlja ukoliko je **subjekat aktivne rečenice somebody, people, they, you, itd.**
Someone broke the window. → The window was broken.